

Kyriëgebed.

O God,

de vreugde voert ons naar dit huis, waar 't woord aan ons geschiedt.

Vreugde, omdat wij hier tot U kunnen komen en tot elkaar,
midden in deze levendige tijd vol geren en gevlieg voor de vakantie,
midden in ons leven van hollen, stil staan en weer verdergaan.

Hier zetten wij ons even neer bij wat er allemaal in ons omgaat:
dankbaarheid voor het mooie, het goede in ons leven, maar ook
zorgen om wat er komen gaat, verdriet om wat we verloren.

Ons geloof, onze hoop, onze liefde:

wij leggen het allemaal voor U neer, hier mag het bestaan.

Hier weten wij ons gezien, hier roept U uw naam over ons uit
en wekt in ons het lied, zo bidden wij U...

O God,

de vreugde voert ons naar dit huis, dit huis van hout en steen,
dat al zo lang de stormen heeft doorstaan.

Vreugde, omdat hier nog de wolk gebeden hangt,
van wie zijn voorgedaan. En al die voorgangers in het geloof
vermengen zich met de mensen met wie wij nu leven,
hier in en om deze kerk, maar ook thuis, in onze familie, op ons werk,
op school, in de wandelgangen, op straat, in een winkel,
in de Ruimte van het leven.

Dat samenleven is niet altijd even vreugdevol, God,
dat roept soms ook ongeloof op, wanhoop, haat.

Ook dat leggen wij allemaal voor U neer, want hier mag het bestaan.
Hier vertrouwen wij erop dat U ons vervult met een nieuw verstaan
van 't woord, waarin Gij spreekt en van het brood dat Gij ons breekt,
zo bidden wij U....

O God, de vreugde voert ons naar dit huis,
dit huis dat mét ons slijt aan de tijd.

Ook aan onze tijd, waarin oorlogen dichtbij zijn, vrede ver weg,
een tijd waarin de onderlinge verbinding tussen mensen
of het grotere verhaal dat boven mensen uitstijgt, vaak ontbreekt,
waar de waarheid versluierd wordt
en het recht met voeten getreden.

En tòch is het de vréugde die ons naar dit huis voert, God,
want blijven zal de kracht
die wie hier schuilen verder leidt tot alles is volbracht.
Zo bidden wij U....

Preek I Korinthiërs 13:6. Protestantse Gemeente Elst, 22-06-25.

Gemeente van Christus,

Er komt een statige dame aanlopen.
Ze loopt niet, maar ze schrijdt voort:
gracieus, elegant, stijlvol.
Soms houdt ze even halt.
Dan kijkt ze om zich heen, maar loopt dan weer verder.

Vandaag volgen wij haar op de voet.
Daar gaat ze: de Liefde.
Als een persoon wordt ze afgeschilderd in de lezing van vandaag:
als een vrouw,
of is het een man? een het?
Laten we het bij een dame houden.

We zien haar voorbijlopen en ze gaat ons voor.
Ze is vriendelijk, aantrekkelijk, uitnodigend.

*'De liefde is geduldig en vol goedheid.
De liefde kent geen afgunst, geen ijdel vertoon
en geen zelfgenoegzaamheid.
Ze is niet grof en niet zelfzuchtig,
ze laat zich niet boosmaken en rekent het kwaad niet aan.
Ze verheugt zich niet over het onrecht,
maar vindt vreugde in de waarheid.'*

De liefde als een antropomorfe gestalte:
als een mens die beweegt, een karakter heeft, doet, laat.

En die Liefde in de vorm van een mens wandelt al het podium op
aan het eind van hoofdstuk 12.

Want daar gaat Paulus in op de specifieke situatie in Korinthië,
waar mensen voor het eerst als christelijke gemeente beginnen
samen te leven.

Vol goede bedoelingen, maar wel met vallen en opstaan.

Ze doen allemaal enorm hun best,
maar het zijn wel allemaal losse eilandjes daar.
De één doet dit, de ander dat,
maar wat of waar is de verbindende schakel?
Het grotere geheel ontbreekt.
Zo gaat dat soms, in een gemeente...

En Paulus voelt dat haarscherp aan
en weet ook precies wat die gemeente in Korinthe nodig heeft:
namelijk: een lesje in de liefde!
In de liefde die met God te maken heeft!

Nou is Paulus goed in lesgeven en weet als een goede leraar
dat een beeld altijd goed blijft hangen
en dus voert hij het krachtige en vitale beeld op
van een menselijke gestalte
die ons aankijkt, aanspreekt, uitlokt
en vraagt om met haar mee te gaan.

Veelzijdig is de Liefde, veelkleurig, zóveel schakeringen kent zij
dat Paulus er niet over uitgepraat raakt.
En vandaag lichten wij er één zin uit, uit dat liefdeslied:
*Ze verheugt zich niet over het onrecht,
maar vindt vreugde in de waarheid.'*

Vreugde vinden in de waarheid staat dus gelijk aan
zich verheugen over het recht.

Waarheid en recht:

dat zijn complexe en beladen begrippen, ook in onze tijd.

'Wat is waarheid?'

Pilatus vraagt het zich af voordat hij zijn handen in onschuld wast.

'Wat is waarheid?'

Een klemmende vraag die actueler is dan ooit.

Wie of wat moet je geloven als informatie uit zoveel verschillende kanalen naar je toestroomt?

'Wat is waarheid?'

Is het AI of is het de werkelijkheid die je voorgeschoteld wordt?

Het onderscheid is nauwelijks meer te maken!

'Wat is waarheid?'

In een vergadering, in een relatie:

Ben je echt, of heb je een verborgen agenda?

De waarheid waar Vrouwe Liefde zich over verheugt in I Kor. 13 dat zijn, letterlijk, de dingen die 'niet verborgen zijn'.

ἀληθεια staat er in het Grieks (voor de kenners onder ons).

van ἀ (niet) λανθανω (verbergen/verborgen zijn)

Dat wat ontbloot wordt, ontmaskerd, wat aan het licht komt, het hele verhaal, het naadje van de kous, alle aspecten: in het geheel laat zich de waarheid vinden.

En pas als alle kaarten op tafel komen, wordt er recht gedaan aan iets of iemand.

In het pastoraat merk ik dat ook.

Bij een begrafenis bijvoorbeeld: dan is het belangrijk

om niet alleen de zachte kanten van iemand,
maar ook de scherpe randjes van hem of haar aan te stippen.
Zo komt iemand tot zijn recht.

En uit mijn werk als interimpredikant weet ik ook
dat het belangrijk is om, als er gedoe is in een gemeente
dat niet te *bedekken*, maar te *ontdekken*
en het recht te doen.

'Audite et alteram partem', staat er boven de ingang van het
monumentale stadhuis op de Markt in Gouda,
de plek waar ooit recht werd gesproken:
'luister ook naar de andere partij' betekent dat.

En nu wordt die spreuk uitgestrooid over alle bruidsparen
die er naar binnen gaan om te trouwen.

En het zou ook op de zoom van de mantel van Liefde kunnen staan,
want als alle kanten van de zaak ontmanteld worden,
dan toont de Liefde haar ware gelaat, fier en vastberaden
en komt God zelf binnengewandeld:

"Hier ben ik! Hier sta ik voor, hier ga ik voor, dit ben ik,
zo wil ik heten:

'Barmhartig, goedertieren, lankmoedig en rechtvaardig (Exodus 33).

Oudnederlandse woorden die zoveel willen zeggen als:
barmhartig: met een hart dat van erbarmen weet;
goedertieren: goed van dieren, met een goedheid die welig tiert;
lankmoedig: lang gemoedelijk;
rechtvaardig: vaardig in het doen van recht.

Zo is God:

met dezelfde woorden als waarmee de liefde wordt uitgetekend
in I Korinthe 13,
worden ook de contouren van God geschetst in Exodus 33 e.v..
Zo is God: zo is de Liefde die bij God hoort: ἀγάπη.

En daarmee stijgt ze uit boven een gevoel dat je kan overkomen:
een gevoel van vriendschap of erotiek.
Want deze goddelijke liefde is niet zozeer een gevoel,
maar een keuze.

Een keuze om een bepaalde weg te gaan.
Een keuze vòòr verbinding en tégen allemaal eigen koninkrijkes,
hoe goed ze ook functioneren.

Deze liefde is een keuze vòòr geduld en goedheid
en tégen afgunst, ijdel vertoon en zelfgenoegzaamheid.

Het is een keuze vòòr nuance en tégen grofheid.
Een keuze vòòr waarheid en tégen onrecht.

Ja en je hoort wel dat als je de weg van de Liefde gaat,
dat je dan dus steeds een keuzemoment hebt:
een moment waarop je kunt beslissen:
ik ga vòòr het één of voor het ander.

Net zoals het leven van Jezus.
Zijn leven was één lange weg waarop hij keer op keer voor dit soort
beslismomenten stond:
wat ga ik kiezen: kies ik de weg van de Liefde, of verlaat ik dat pad?

Kies ik ervoor om mij te verbinden met de zorgen, het verdriet,
de vreugde van de ander, of laat ik 'em aan z'n lot over?
Kies ik voor het grotere geheel, of kies ik voor mijn eigen belang?

Kies ik voor de lange termijn, of kies ik voor de korte termijn.
Kies ik voor het leven, of kies ik voor de dood?

Geen gemakkelijke weg was het, die Jezus ging:
een weg met hoogtepunten, maar ook met dieptepunten.
Wel een weg die niet eindigt in de diepte,
maar altijd weer een uitgang vindt, omhoog.

Want dat is wat wij met Pasen vieren:
de weg die Jezus ging, de weg van de Liefde,
is geen afgang,
maar een doorgang naar nieuw en ander leven:
het einde is het einde niet, maar een nieuw begin van leven.

En dat geldt voor het leven na de dood,
maar ook in ons leven hier en nu:
er is altijd weer een nieuw begin mogelijk bij God,
altijd weer een nieuwe kans om het pad van de Liefde te gaan.
Gedicht na Lied 790.

De statige dame die voorbijloopt, Madame l' Amour,
staat zo nu en dan even stil, maar gaat altijd weer verder:

Iemand uit mijn vorige gemeente gaf mij ooit het gedicht
van de Franse dichter/schrijver Charles Peguy,
misschien kent u het wel:
het gaat over geloof, hoop en liefde.

Geloof en Liefde zijn als vrouwen, zegt Peguy in dat gedicht,
en Hoop is een heel klein meisje van niks.

Met z'n drieën lopen ze over de weg.
Geloof en Liefde aan de buitenkant en Hoop er tussenin.

En als je ziet gaan, denk je: die twee vrouwen aan de buitenkant,
die houden dat kleine meisje bij de hand
en die wijzen haar de weg.

Maar nee, zegt God in dat gedicht, het is andersom:
dat kleine meisje in het midden, dat meisje Hoop,
dat trekt die twee vrouwen voort:
Geloof en Liefde worden bij de hand genomen door Hoop.

Zij is het die een doorkijkje geeft naar wat onmogelijk schijnt:
dat de Liefde het zal winnen.

Die hoop, die ons vanuit Pasen via Pinksteren tegemoet schijnt,
die geeft ook een lichte en vreugdevolle toets
aan de dag van vandaag.

Want is het niet de hoop die ons als gemeente samenbindt...?!
de hoop ... op het geloof in de Liefde.

Amen.

Dank- en voorbeden

Trouwe God,

Wij danken U voor alle kleine en grote momenten van vreugde
in ons leven:

de bloeiende geranium op het balkon, een kopje koffie in de zon,
een gezellig samenzijn, een sportieve prestatie, een goed gesprek.
Maar ook gedeeld geloof, hoop die niet sterven wil,
een klank van het orgel die raakt, bemoedigt, troost, verkondigt,
liefde in lijden en leven uit de dood.

Wij danken U voor de plekken waarop de naakte waarheid recht doet
aan mensen: aan hun goede bedoelingen, aan hun kwetsbaarheid, aan
hun belangen, aan wat er leeft in de maatschappij.

Daarom zingen wij...

Wij danken U dat Liefde een weg is die voor een ieder van ons
toegankelijk is.

Wij doen voorbeden voor mensen die ziek zijn,
voor mensen die rouw dragen,
voor mensen die zich eenzaam voelen
voor wie verlangen naar verbinding.

Daarom zingen wij...

Houd hen in het oog, God.

En hoor ons in de stilte.

Zo zingen wij...

Amen.

Tafelgebed

Gezegend zijt Gij, Heer onze God
voor uw Woord dat is als het brood dat hier op tafel staat
en dat ons gegeven wordt om ons te voeden
Wij danken U voor uw Kracht
die ons doorgloeit als wijn en ons hart vrolijk maakt
en die ons doet opstaan om te leven uit de dood, altijd weer.
Daarom zingen wij U de lofzang toe....

Gezegend zijt Gij, om Jezus uw Zoon.
Door de weg van geloof en Liefde die Hij is gegaan
ontspringt ook in ons de hoop op nieuw leven.
Hijzelf is ons tot voedsel geworden
door wie wij kunnen groeien naar U toe.
En zo gedenken wij Hem: als mens, als uw trouw

Hij die in de nacht dat Hij werd overgeleverd
een brood nam, het zegende en brak en zei:
"Neemt en eet, dit is mijn lichaam voor jullie.
Doe dit, telkens opnieuw om mij te gedenken."

En zo nam Hij na de maaltijd ook de beker, dankte en zei:
"Deze beker is het nieuwe verbond
dat door mijn bloed gesloten wordt.
Drinkt allen daaruit.
En doet dit, telkens als jullie hieruit drinken tot mijn gedachtenis."

Als wij Hem nu dan gedenken door net als Hij
brood en wijn met elkaar te delen,
bidden wij om zijn Geest in ons midden.

En zeggen wij de woorden die Hij ons leerde: 'Onze Vader...'